

אמונת חיים

גליון שבועי לתורה וחסידיות שע"י מוסדות קראלי בארה"ק

גליון תרסט ♦ שנה יג ♦ אבות ו

עשב"ק בלק ♦ טז תמוז ה'תשפה

דברי אלוקים חיים מרח רבינו הגה"ק זיע"א

דברות קודש מרח רבינו עט"ר שליט"א

וירא בלק בן ציפור את כל אשר עשה ישראל לאמורי, ויגר מואב מפני העם מאוד כי רב הוא ויקץ מואב מפני בני ישראל.

הנה המפרשים דיקדקו במקראי קודש הללו ונדבר קצת מעצם שם הפרשה שנקראת פרשת "בלק" שהוא על שם רשע כבלק וקימ"ל בגמרא יומא (לח) הלא מסקינן בשמייהו משום דכתיב ושם רשעים ירקב, ואם כן איך נקראת פרשה בתורה על שם רשע, ובאמת הקושיה זו הוא גם על פרשת קרח, שהוא על שם קרח, וביותר תמה והקשה החתם סופר, איך קרא אביו של קרח שם בנו כך, שהוא שם של אחד מאלופי עשיו, הנזכרים בתורה בפרשת וישלח (לו, טז)

והנה החיד"א בספרו יוסף אומץ (סימן יא) כתב דכשם שמותר להזכיר שם עכו"ם הכתובה בתורה (סנהדרין ג:) כך מותר להסיק בשמייהו דרשעים שנזכרו בתורה, ולפי זה ניחא שאפשר לקרוא הפרשה זו ע"ש בלק וגם ע"ש קרח, ותורץ ג"כ התמיה של החת"ס.

ולפי ענ"ד נראה לומר דהרי אמרו חז"ל ברא מזכה אבא ולכן שפיר הדבר בקרח ובלק דהלא מקורח יצא שמואל הנביא ששקול כנגד משה ואהרן וכן כ"ד משמרות עמדו מבני בניו וכולם מתנבאים ברוח הקודש וכמו שכתב רש"י בפרשת קרח, וכן מבלק יצא רות שיצא ממנה דוד המלך וכל מלכי בית יהודה והמלך המשיח שעליו אנו מצפים גם כן ייצא מזרעו של דוד, וכמ"ש הרמב"ם בסוף הלכות מלכים, וכל זה בזכות שהקריב בלק, מ"ב קרבנות להקב"ה, ולכן אין קושיה איך קרינו שם פרשה ע"ש קרח וע"ש בלק, מכיון שדורות שיצאו מהם כיפרו על עון האבות.

ובאמת כל השמות של פרשיות התורה לא נתבאר למה ומדוע נקראו כך וגם זה פלא שאין שום פרשה שנקרא ע"ש האבות הק' אברהם יצחק ויעקב וגם לא על שם השבטים הקודשים ולא ע"ש משה ואהרן, אולם כל התורה נקראת תורת משה וכמו שכתוב "זכרו תורת משה עבדו וגו'".

אבל ע"ש נח נקרא פרשה ועל שרה אמינו נקראת הפרשה חיי שרה, וכל זה למה ומדוע לא נתבאר ולא ראינו מי שיסביר זאת, וזה שלא ראינו אינה ראייה וצ"ע.

ומכיון שהזכרנו שרות יצאה מבלק, נביא את מאמר חז"ל (במסכת סוטה מז) שאיתא: אמר רב יהודה אמר רב לעולם יעסוק אדם בתורה ובמצות ואע"פ שלא לשמה שמתוך שלא לשמה בא לשמה, שבשכר ארבעים ושנים קרבנות שהקריב בלק מלך מואב זכה ויצתה ממנו רות שיצא ממנו שלמה שכתוב ביה אלף עולות יעלה שלמה, ואמר רבי יוסי בן חוני רות בתו של עגלון בנו של בלק היתה ויצא ממנה דוד ושלמה שהרבו קרבנות.

והנה המהרש"א (במסכת הוריות דף י) הקשה איך קיבל שכר בלק בשביל שבביל הקרבת כל אל הקרבנות שהקריב, הלא בלק בא לקפח לאחרים ובזה שהקריב קרבנות בא בהם לקלל את ישראל ובזה איתא בתוס' שעל זה אמרו חז"ל שנוח לו שלא נברא, מכיון שבא בעסק התורה ומצות לקפח לאחרים, ותירץ המהרש"א שהוא לא בא לקלל את ישראל רק מפני יראת עצמו.

המשך בעמ' ב'

הן עם כלביא יקום וכארי יתנשא לא ישכב עד יאכל טרף ודם חללים ישתה" (כ"ג כ"ד). פי' רש"י: כשהן עומדים משנתן שחרית הן מתגברים כלביא וכארי לחטוף את מצוות, ללבוש ציצית לקרוא את שמע ולהניח תפילין, לא ישכב בלילה על מיטתו עד שהוא אוכל ומחבל כל מזיק הבא לטרפו, כיצד? קורא את שמע על מיטתו ומפקיד רוחו ביד המקום, ע"כ. מפסוק זה למדו רבותינו וקבעו הלכה לדורות (שו"ע או"ח סי' א') ויתגבר כארי לעמוד בבוקר לעבודת בוראו שיהא הוא מעורר את השחר.

ואכן מעלת ההשכמה חשיבות רבה לה. כבר נשתבחו בזה אבותינו, כדמצינו אצל אברהם אבינו "וישכם אברהם בבוקר" (בראשית כ"ב ג') לקיים מצות בוראו, כן מצינו אצל משה רבינו "ומשה עלה אל האלקים" (שמות י"ט ג'), ופי' רש"י: וכל עליותיו בהשכמה היו שנאמר (שמות ל"ד ד') "וישכם משה בבוקר", ופי' בספה"ק: וכל עליותיו – ברוחניות, בהשכמה היו – שהיה משכים לעבודת השי"ת.

כן מפרש בספה"ק (אהבת שלום פר' משפטים) תועלת השכמה – להתגבר על היצה"ר, כמו שדרשו חז"ל (סנהדרין ע"ב) "ע"פ (שמות כ"ב א') "אם במחנתך ימצא הגנב"... והתורה אמרה אם בא להרגך השכם להורגו. וכן פי' רש"י כאן: למדך תורה אם בא להרגך השכם להורגו. דיש ג' מיני השכמה בחיי האדם – בימי הנעורים, בבוקר, ובמחשבה, וצריך האדם להשכים להתגבר על היצה"ר בכל ג' הדברים הנ"ל, עיי"ש.

וכן אמרו חז"ל (עירובין כ"א) במי אתה מוצא דברי תורה במי שמשכים ומעריב עליהם. אך צריך אדם לדעת כי ההשכמה בבוקר והצלחתה תלויה כיצד שהלך לישון בערב, אם הלך לישון מתוך דברי תורה ויראת שמים, אזי יהיה לו קל להשכים בבוקר, כמו שמובא בספה"ק ע"פ (שמות ט"ז ו') "ערב וידעתם וכו' ובוקר וראיתם את כבוד ד' ", היינו "ערב וידעתם" – כאשר הולך לישון זוכר ניסי יציאת מצרים ומתלבש ביראת ד', אזי ממילא "ובוקר וראיתם את כבוד ד' " (בית פנחס). כן אמר דוד המלך ע"ה (תהלים ס"ג): "אם זכרתיו על יצועי – באשמורות אהגה בך".

כן פי' הרב הק' השרף מסטערליסק זצ"ל, מה שמובא בשו"ע או"ח סי' א': "יתגבר כארי לעבודת הבורא", והוסיף הרמ"א: "ובשכבו יידע לפני מי הוא שוכב", דהרמ"א מפרש כוונת המחבר, אם אדם רוצה לעמוד בבוקר כארי לעבודת הבורא, אזי צריך ללכת לשכב ג"כ על זה האופן, להשביע נפשו קודם השינה בתורה ויר"ש, לכן אמר: ובשכבו יידע לפני מי הוא שוכב..

וכמובן זה יתן לו את הכח לכל היום כאשר פירש רבינו החוקי חיים זי"ע 'כלביא יקום', דכפי אשר מתגבר על יצריה להשכים בבוקר בזריזות לעבודת הבורא, לתורה ועבודת התפלה, כן יתנשא נפשו בקדושה במשך היום, והריהו כלל גדול בעבודת הבורא, כאשר גופא בתר רישא אזיל (עירובין מ"א ע"א). ולכן התחיל המחבר בשולחן ערוך (או"ח סימן א' ס"א) בהלכות השכמת הבוקר, כי יתגבר כארי לעמוד לעבודת בוראו. והרמ"א כתב מיד כשיעור משנתו, יקום בזריזות לעבודת בוראו יתברך ויתעלה.

וכמו שכתוב וירא בלק וכו' ויגר מואב מפני בני ישראל, וזה הוי כמו שעוסק בתורה ובמצות, כדי לקנות לו שם טוב לעצמו, וע"ז נאמר שמתוך שלא לשמה בא לשמה, וכמו כן אצל בלק שהקריב קרבנות לה' הוי כמו מי שרצה לקנות שם לעצמו, דהיינו שהביא קרבנות שלא לשמה רק בשביל לקנות לו שם, ולכן זכה שבא לשמה שזרעו שיצא ממנו דהיינו דוד ושלמה הקריבו קרבנות אך ורק לשמה ע"ש.

חזין מכאן גודל המעלה של עיסוק בתורה ובמצוות אף שלא לשמה, שגם בלק זכה למה שזכה אף שכוונתו היה להביא לקללת ישראל, מ"מ שבא לו זה מתוך יראה והוא רצה להיות בשם טוב ולכן הקריב הקרבנות, ומתוך כך זכה מה שלא זכה אף אדם לגדולה של מלכות דוד ושלמה ואף מלך המשיח יצא מדוד ושלמה, וזה מפליא ביותר, ולכן יש לנו להתבונן בזה גודל החשיבות של קיום התורה ומצוות, ואנו הלא עם ה' אנחנו, ומזרע אברהם יצחק ויעקב ואם כן אפשר לזכות למעלות גדולות אף בעולם הזה וכו"ש לעתיד לבוא ששכר מצוות הוא אז דווקא, וכמ"ש חז"ל ששכר מצוות בהאי עלמא ליכא, וכתב הרמב"ם ששכר שכתוב בתורה למי שמקיים מצוות התורה הוא לא השכר העיקרי, אלא שזה בא רק ליתן ריווח והצלה שיוכלו לקיים התורה בשלווה ובנחת ולזכות על ידי זה לשכר של עולם הבא, ע"ש בדה"ק.

וכל זה הוא להבנת פשטות הדברים, איך זכה בלק שיצא ממנו רות ודוד ושלמה וכל מלכות יהודה עד להגואל צדק שייצא מחלציו שהוא מלך המשיח שבא מדוד ושלמה, אבל באמת יש בדברים האלו ענין של סוד ופנימיות דהנה אם נתבונן בתורה הק' על מה שאירע ליהודה שממנו יצא דבר, ונראה מה שאירע לבנות לוט שמהם יצא מלך המשיח, דהיינו שרות היתה מואבית, ואשתו של שלמה המלך היתה עמונית שילדה את רחבעם מלך יהודה ששמה היתה נעמה העמונית, נמצא שכל מלכות בית דוד יוצא מעמון ומואב, שהם היו בני לוט בן אחיו של אברהם אבינו, וכתבו בספרים הק' שלכן אברהם לקחו עימו בכל מקום וגם הצילו מנימרום והמלכים ששבאו את לוט, וזה הכל שראה בנבואה שיש בו ענין של הקמת בית דוד לישראל.

והדבר צריך בירור, ונודה מה שהאריכו הספרים הק' בענין זה ובפרט באור החיים הק' בספרו על התורה שמאריך בכמה מקומות שכותב להסביר זה באמרו שיש בזה חשבון שמים, שנפלו ניצוצות של קדושה מחטאו של אדם הראשון ונתפזרו בין הקליפות, ויש צורך בדבר להוציא אותם ולהחזירם אל הקדושה. וגם כתבו הספה"ק עוד דברים בזה, למה היתה כך תולדות בית דוד וגם מעשה של בת שבע, שמזה יצא שלמה המלך שישב על כסא ה' ומלך בעליונים ותחתונים, וזה היתה מסיבה שלא יהיה קטרוג על זה ולכן סיבב הקב"ה בדברים שנראים לכאורה כמו עבירה וכו' ומזה יצא הקדושה מהקליפות וחיצונים וחזרו לקדושה. ולכן גם אצל בלק היתה זאת שבתו היה רות שנתגיירה, וממנה יצא כל מלכות בית דוד ומלך המשיח, ובזה יש להבין גם ענין של קרח שממנו יצא שמואל הנביא וכו"ד משמרות כהונה, והכל מסיבה זו להסתיר את כל שלא יהיה קיטרוג ע"ז ויוכלו הנשמות הק' להוולד ולהיכנס אל הקדושה.

וזה משל למי שרוצה להעביר את המכס בדבר חשוב עד מאוד שאי אפשר להעבירו, הוא מעטהו בבלויים של בגדים ישנים ואין מי שיכירו שבפנים יש האוצר החשוב, והמוכס חושב שמעביר סתם דבר פשוט ביותר והמשל מובן מאליו.

ולכן אפשר לומר מש"כ הפסוק וירא בלק בן ציפור את אשר עשה ישראל לאמורי, כלומר שראה ברוחו שיש בו ניצוץ הק' שמזה יהיה "האמורי" "לישראל" כלומר שיצא ממנו ישראל והוא עצמו הוא האמורי כלומר שממנו יצא זאת, ולכן יצא למנוע זאת וביקש לבלעם שיקלל את ישראל, שלא יהיה תקומה לישראל ח", ולא יצא ממנו הניצוץ הק' ונדע דברי קודשו של האור החיים הק' שהרע שונא מאוד את הטוב ולא יכול לסבול אפילו את בניו, אם הם נעשו צדיקים וכמו אצל לבן שרצה להרוג את בנותיו ונכדיו ע"כ.

והיות שמתקרבם הימים להילולת הרה"ק בעל האור החיים הק' זיע"א, נביא עוד כמה דברים מדב"ק בספרו הנ"ל בפרשתינו פרשת בלק, בדברי בלעם שאמר תמות נפשי מות ישרים וגו', הנה כתב ענין נפלא שגם לבלעם הרשע יהיה לו תקנה ונתקן באחריתו,

וכתב שבלעם רצה שביום המיתה ייטב דרכיו ממעשיו הרעים ותועבותיו ונתאוהו שבשעת מיתה ישוב ויהיה ישר כישרים שבאומות, אבל לא שאל הרשע שימות כמיתת הצדיקים שבישראל, כי הוא מן הנמנע שיגיע להשגה זו, ובמה שאמר בלעם על עצמו תמות נפשי מות ישרים, וזה דיבר ברוח הקודש וכוונה בזה שביקש שיהרגוהו ישראל וגם אמר ותהי אחריתי כמוהו, דהיינו משום שאין לך קליפה בעולם שאין בה ניצוץ מהקדושה, וזה המחיה אותה, ואם כן גם בבלעם היתה בו ניצוץ הק' וביקש שיהרגוהו ישראל וע"ז זה מתברר הניצוץ הטוב שבו ויכול להדבק באותו איש ישראל שהרגו לבלעם ויהיה לבלעם בזה תיקון, שהניצוץ הק' שבו ידבק בישראל וגם המקובלים כתבו כי נפשו של בלעם באה בגלגול בחמורו של פנחס בן יאיר וזה יורה שנתקן באחריתו, והגם שמת ע"י ישראל היה הניצוץ שבו משוקץ והוצרך להתלבן בגלגולים שונים עד שבא לאתנו של רבי פנחס בן יאיר, ומשם עלה למקומה הראשון ע"כ תו"ל הק'.

ודברים הם נפלאים ביותר שגם אדם רשע כבלעם, מ"מ היתה לו תיקון לבסוף ונתקן, וזה לימוד לנו שאנו בני קל-חי מעם ישראל הק' שבהם בחר השם יתברך להיות עם קדוש, ולכן אין מקום להיכנס ליאוש ח"ו לומר כאשר אבדתי אבדתי אלא להתחזק ביותר ולתקן את עצמינו בחיים חיותינו ע"י תשובה ומעשים טובים וביותר ע"י לימוד התורה הק' כקדושה וטהרה, ובאמת מי שזוכה להרגיש טעם בתורה ובמצוות כבר לא חסר לו מאומה ויתקיים בו מש"כ עולמך בחיך תראה, שאין לך תענוג היותר גדול מזה כלל.

וכמ"ש האור החיים הק' בפרשה זו על הפסוק "ולא ראה עמל בישראל" שנתכין לומר שהצדיקים הגם שעושים מצוות וכל עסקם בתורה הק', מ"מ אינם מרגישים שיש להם עמל, אלא אדרבה כאדם המרויח וכאדם המשתעשע בשעשועים לרוב חשקם בתורה, כי כשהצדיקים עוסקים בתורה ומתמידים בה, אין להם עמל בעסק התורה, שאדרבה היא נותנת לו גבורה, והצדיקים שכל ציפופם עושים בו נחת רוח לה' ואינם מייגיעים אותו יתברך כביכול, והם אינם בכלל שכתוב עליהם, "הוגעתם את ה' בעריכם" (מלאכי ב, יז) אלא בהם נאמר "ולא ראה עמל בישראל", וכל זה הוא משום שה' אלקיו עמו ותרועת מלך בו. (וכן כתב גם בדברי חיים פר' בחוקתי ע"ש)

ולסיום נביא את דברי קודשו של הרמב"ם שמביא בהלכות מלכים (פרק יא) את דברי בלעם בפרשה זו בענין מלך המשיח וכתב בזה"ל: המלך המשיח עתיד לעמוד ולהחזיר מלכות בית דוד ליושנה לממשלה הראשונה ובונה המקדש ומקבץ נדחי ישראל וכו', וכל מי שאינו מאמין בו, או מי שאינו מחכה לביאתו, לא בשאר נביאים בלבד הוא כופר, אלא בתורה ובמשה רבינו שהרי התורה העידה עליו שנאמר ושב ה' אלוקיך את שבותך ורחמיך ושב וקבצך וכו', ואלו הדברים שנאמרו על ידי כל הנביאים ואף בפרשת בלעם נאמר ושם ניבא בשני המשיחים, במשיח הראשון שהוא דוד שהושיע את ישראל מיד צריהם ובמשיח האחרון שעומד מבניו שמושיע את ישראל באחרונה, וגם הוא אומר "אראינו ולא עתה" זה דוד "אשורינו ולא קרוב" זה מלך המשיח, "דרך כוכב מיעקב" זה דוד "וקם שבט מישאל" זה מלך המשיח "ומחץ פאתי מבאר" זה דוד וכן הוא אומר וכתבו אצל דוד "ויך את מואב וימדתם בחבל" וקרקר כל בני שת זה מלך המשיח שנאמר בו "ומשלו מים עד ים" והיה אדום ירשה זה דוד שנאמר ותהי אדום לדוד לעבדים, והיה ירשה זה מלך המשיח שנאמר בו "ועלו מושיעים בהר ציון לשפוט את הר שעיר".

ומסיים הרמב"ם באלו הפרקים את ספרו הגדול "משנה תורה" ובסוף הפרק כתב: שבאותו הזמן של מלך המשיח לא יהיה לא רעב ולא מלחמה ולא קנאה ותחרות, משום שהטובה תהיה מושפעת הרבה וכל המעדינים יהיו מצוין כעפר, ולא יהיה עסק כל העולם אלא לדעת את ה' בלבד, ולפיכך יהיו ישראל חכמים גדולים ויודעים דברים הסתומים וישיגו דעת בוראם כפי רוח האדם, שנאמר "כי מלאה דעת את ה' כמים לים מכסים" ע"כ לשונו הק'. ויהי רצון שנזכה לכל זה והימים האלו של חודש תמוז והחודש אב הבעל"ט, יתהפכו לימים טובים ושמחים בבנין ציון וירושלים ברחמים גדולים ובחסדים מגולים ונזכה לקבל פני משיח צדקינו בשמה ובטוב לב בקרוב ממש ברחמים גדולים אמן ואמן.

עובדות חיים

כי כבד אנכבדך מאד (כב, יז) פעם נסע הבעש"ט הקדוש זיע"א לבראד ולן בכפר אחד סמוך לבראד. בלילה חרד הבעש"ט וארכובותיו דא לא נקשן, עד שהתעורר רבי צבי סופר משנתו בגלל קול הרעש שהשמיעו ארכובותיו של הבעש"ט. ביקש רבי צבי סופר לברר מה הוא הפחד והרעדה שאחזו ברבו. גילה לו הבעש"ט כי בלילה הקודם נגלה לו רבו, אחיה השילוני ואמר לו: אתה תבוא לבראד ויתנו לך כבוד גדול, ואם לא תתחזק שלא להיכשל, תאבד את כל מה שהיה לך עד הנה. וכשבא הבעש"ט לבראד, באו אליו הנגידים לקבל פניו במלבושי כבוד, ואילו הוא לא פנה אליהם, אלא התחיל לשחק עם הסוסים ולהחליקם, וכך ניצל מהרגשת קבלת הכבוד.

הן עם כלביא יקום (כג, כד) כשהן עומדין משנתם שחרית, הם מתגברים כלביא וכארי, לחטוף את המצוות, ללבוש טלית, לקרוא קריאת שמע ולהניח תפילין. (רש"י) סיפר הרה"ק רבי שלום מבעלזא זיע"א, דבדידיה הווי עובדא, כשבצעירותו התגורר בשכנות לנפח גוי, ואותו נפח היה בתמידות ובשקידות משכים קום כבר בחצות הלילה, להיות ניצב על משמרתו בעבודת הנפחות. משהיו נשמעים הדי הלמות הפטישים ממעונו של הנפח, היתה הרבנית הצדקנית מרת מלכה ע"ה, קוראת ואומרת לבעלה הרה"ק: "שלום! שלום! קום לעבודת הבורא, שהרי הנפח כבר עסוק במלאכתו. ויהי באותו היום בו השכים הרה"ק מבעלזא והקדים את הנפח, בו ביום מת הנפח, ויהי לפלא. ביאר על זאת הרה"ק המהר"ש, שכיון ואותו היום לא גרם הנפח להשכמתו, לא היה לו לנפח מאין ליונק את חיותו, ושוב לא סבל אותו העולם.

מה טובו אהליך יעקב (כד, ה) הרה"ק ר' חיים מצאנז זי"ע התרים פעם כמה גבירים למגבית צדקה, אחד העשירים טען לפניו שיחסית למה שנתן הגביר פלוני שעושר רב בהרבה ממני, די שאתן כך וכך. השיבו הרבי: מה טובו אהליך יעקב מפרש רש"י, ראה שאין פתחיהם מכוונים זה כנגד זה. פתח הכוונה לצדקה הנקראת פתח, ככתוב "פתח תפתח את ידך" (דברים טו, ח), הפירוש שאין פתחיהן מכוונים זה כנגד זה, שאין אחד מעריך את עצמו בצדקה כנגד חבירו, אלא כל אחד נותן כפי יכולתו והשגתו ויותר. (חמדה גנוזה)

כניכני חיים

וירא בלק בן ציפור (כב, ב)

בבעל הטורים כתב מה ראה, ראה שעמדה לו חמה למשה. ולכאורה מדוע התיירא בלק מנס זה של עמידת חמה למשה (תענית כ). יותר מכל האותות והמופתים שעשה ד' לבני ישראל בצאתם ממצרים. אלא אמרו חז"ל (ברכות ז.) 'ואל זועם בכל יום' וכמה זעמו של הקב"ה, רגע אחד, ואין כל בריה יכולה לכוון אותה שעה חוץ מבלעם הרשע, דכתיב ביה 'ויודע דעת עליון' שהיה יודע לכוון אותה שעה שהקב"ה כועס בה. ואימת רתח, בשעה שהחמה זורחת וכל מלכי מזרח ומערב משתחוים לחמה מיד כועס הקב"ה, אם כן מכיון שכל כוחו של בלעם היה בידוע לכוון את רגע הזריחה שעת זעמו של הקב"ה, לכן כאשר ראה בלק כי יש בכוחו של משה רבינו להעמיד חמה, נתיירא שמא יעמיד את החמה ושוב לא יוכל בלעם לכוון את רקע הזריחה ולקללם. (דברי יואל)

הנה העם היוצא ממצרים ויכס את עין הארץ (כב, יא).

מצרים רומז לקליפת וערות הארץ, "הנה עם יצא ממצרים" אם רוצים לצאת מקליפת מצרים, העצה לכך "ויכס את עין הארץ" לכסות את העיניים, כי הפגם בעיניים מביא את עצמו לארציות וחומריות, והמשמר את העיניים מביא את עצמו לקדושת המוח ולקדושת רמ"ח אבריו ושס"ה גידיו.

(ליקוטי ישועות משה)

ויקם בלעם בבוקר ויאמר אל שרי בלק לנו אל ארצכם כי מאן ה' לתתי להלך עמכם (כב, ג).

לכאורה תמוהה הזריזות הזו לשלחם מיד עם אור הבוקר, מדוע מיד כשקם מיהר לשלחם?

וי"ל שדיבר הכתוב בגנות בלעם, להודיע צרת עינו, שמהיר לשלחם קודם הגעת זמן אכילת הבוקר היפך מנדיבות אבי הנערה פילגש בגבעה (שופטים יט) שאמר לחתנו שעמד ללכת בבוקר סעד לבך פת לחם ואחר תלכו, כי זה הרשע הוא מקור הצרות עין, וקם בבוקר לשלחם ואמר להם שילכו לארצם כי חשש שיתעכבו בעיר וסעודתם עליו.

אור החיים הק' – בפרשתנו

מעשלי חיים

והשודד פטר אותם לשלום ולא לקח פרוטה. אמרו לי אתם, פנה המלך שלמה לשלושת הסוחרים, מי מביניהם ראוי להערכה על מעשיו? אמר הראשון: לדעתי יש להעריך את הארוס, שהסכים לתת מכספו לאותו נער אלמוני כדי לשחרר את ארוסתו משבועתו. אמר השני: אני מעריך דווקא את הנער שוויטר על שבועתו ומחל על הכסף שהציעו לו, למרות שהיה יכול לזכות בו ביושר. הסוחר השלישי אמר: אני מעריך את השודד על שגילה רוח לב ולא שדד את כספם. מיד הצביע שלמה המלך על השלישי: אתה הוא הגנב! הודה בבקשה על האמת ואל תבוש! אם היה כך צד של הערכה למי שויתר על כסף שאינו שלו, כנראה שגם כך יש דמיון לאותו שודד. נפל האיש על פניו והודה כי אכן לא עמד בפיתוי ולקח את ממנום של חבריו.

וכלפי מה הדברים אמורים? על בלעם הרשע, הקוסם שבא לקלל את בני ישראל במדבר, אמרו חז"ל שהוא היה חמדן, בעל 'נפש רחבה'. ומהיכן למדו על חמדנותו של בלעם? מפליטת הפה שלו. כששלוח בלק מלך מואב באים להזמין את בלעם כדי לקלל את בני ישראל, אומר להם בלעם שהוא לא יכול לבוא בלי רשותו של הקב"ה, וכדי להמחיש את רצינותו הוא מוסיף משפט: 'אם יתן לי בלק מלא ביתו כסף וזהב לא אוכל לעבר את פי ה' אלקי לעשות קטנה או גדולה'. ומכאן למדנו על חמדנותו של בלעם. שהרי מי דיבר איתו על כסף וזהב? מי הזכיר את עושר ביתו של בלק? אבל כשאדם מעריך משהו, כשאדם רוצה מאוד משהו, אפשר לשמוע את זה גם בלי שהוא יתכוון. ובדיוק כמו ששלמה המלך מצא את הגנב לפי הדמיונות שהוא העריך, וכפי שחז"ל מצאו את חמדנותו של בלעם לפי הדברים שהעריך, כך נוכל גם אנחנו בתוך עצמו לגלות מי אנחנו ומה השאיפות האמיתיות שלנו לפי הדברים והאנשים שאנחנו מעריכים. נזכור גם שתמיד אפשר להשתנות.

(על פי ספר המעשיות לרבי ניסים גאון)

לא אוכל לעבור את פי ה' (כב, יח)

שלושה אנשים בעלי חזות מכובדת עולים אל הדוכן באולם המשפט של המלך שלמה, המתנחלות ביניהם ניכרת היטב, שלמה נותן את רשות הדיבור, והגדול שבהם פותח ומספר: 'שלושה סוחרים אנחנו, יצאנו יחד למסע מסחרי כשסכום כסף גדול באמתחתנו. בערב השבת האחרונה חיפשנו מקום בטוח להטמין את הכסף, וחפרנו ביחד בור בחצר בית המלון שבו התארחנו, בדקנו שאף אחד אינו רואה והחבאנו בבור את כל הכסף. מיד בצאת השבת חזרנו אל הבור, חפרנו, אבל הכסף לא היה שם. כולנו חושדים זה בזה, כל אחד מאתנו בטוח שהשני גנב את הכסף, ואנחנו אובדי עצות. אנא אדוני המלך עזור לנו!'. אני צריך לחשוב על זה, אמר המלך, וביקשם לחזור למחרת. ביום השני, עם כניסתם, אמר המלך לסוחרים: 'סיפרו לי עליכם שאתם אנשים חכמים, הייתי שמח אם תוכלו ליעץ לי עצה בעניין שמטריד אותי. הבוקר קיבלתי מכתב ממלך אפריקה ובו הוא מבקש את עזרתי בסיפור מעניין שהגיע לשולחני: נער ונערה נשבעו זה לזה כי כשיגדלו יינשאו זה לזה, הם הבטיחו גם כי לעולם לא יינשאו למישהו אחר בלי רשות השני. לימים נפרדו דרכיהם, הנערה גדלה ופגשה בחור שרצה מאוד להתחתן איתה, והם התארסו. לפני החתונה הזכרה הנערה בשבעה שנשבעה לאותו נער. היא סיפרה על כך לארוסה, והודיעה לו כי לא תתחתן איתו לפני שתקבל את רשותו של אותו נער. נטל הארוס סכום כסף גדול ויצא ביחד עם ארוסתו במטרה לשכנע את הנער לוותר על שבועתו תמורת הכסף. לשמחתם הרבה גילה הנער אבירות, ויתר על השבועה וסרב לקחת פרוטה מהכסף שהוצע לו. חזרו השניים למקומם ובעודם בדרך פגע בהם שודד וביקש לגזול את כספם. סיפרה לו הנערה את סיפורו של הכסף, ואמרה: והרי אותו בחור שהיה יכול לקבל את הכסף בזכות, סירב וגילה אבירות לב. אתה שהכסף הזה אינו שלך כלל, בוודאי שראוי לך לגלות אבירות ולא לקחת אותו! דבריה נפלו על אוזניים קשובות

הליכות חיים

הרה"ג גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א
מו"צ בק"ק קראלי ומרבני רחובות ומח"ס גם אני אודך

בירך על הדס "בורא פרי בשמים" אם יצא

ועל השאלה השלישית, האם מותר להריח חלבי אחרי בשרי או לא.

לענ"ד ברור שמותר, מפני שהעיקר האיסור בבשר וחלב זה הבישול שמבשל בשר וחלב ביחד, ומן התורה רק גדי ורובן אסרו גם עוף, אבל העיקר הבישול, ואם נתערב בשר וחלב ויש טעם בשר וחלב זהו גם אסור, אלא שאם יש ששים, וזהו הכל במה שצריכים לאכול בפה כמו שמבואר ביורה דעה.

אבל לגבי ריח יש ריח מיוחד שאסור כגון בשמים של אשה, ריח לעבודת כוכבים, וכל שכן שאסור לברך עליהם. אבל להריח לבד חלבי ואחרי להריח בשרי אין שום שאלה שיכולים, ואולי רק מטעם חומרא, והדברים ברורים.

בכל הכבוד הראוי לו

הרב זבולון המבורגר [זצ"ל]

תזכורת: להסתפר כבר בערב שבת קודש, עקב שלושת השבועות שמתחיל כבר ממוצאי שבת הבעל"ט

הדיין

מאות כבר נשעו! ומה איתך?
רוצים גם ישועה? יש לכם שמחה, אזכרה וכו'
תרמו! וקחו חלק בהפצת המעיינות של

מרכז "אמונת חיים" קראלי

כתובת לתרומות תגובות ולקבלת הגליון

רח' הרב אבוחצירא 12 אשדוד

טל. 052-7170710 או 055-6798152

ובאימייל: 8659931@gmail.com

קול קראלי

מהנעשה ונשמע ♦ שיחות ♦ דרשות ♦ ניגונים

074-7962278

שמעו ותחי נפשכם

מרכז "אמונת חיים" קראלי

פרנס השבוע

ידידינו עוז איש חי ורב פעלים העומד לימינו בכל עת

הר"ר אריאל בן רחל הי"ו

לרגל טו תמוז - יומא דהילולא של

רבינו אור החיים הק' זי"ע

לעילוי נשמת

מרת חנה רוט ע"ה

בת ר' יחיא הי"ו ועיישא ע"ה
נלב"ע י"ח תמוז תשפ"א
ת. נ. צ. ב. ה.

לעילוי נשמת

הרה"ח אלחנן פרידמן ז"ל

בת הרה"ח יעקב צבי ז"ל
נלב"ע י"ז תמוז תשפ"א
ת. נ. צ. ב. ה.

לעילוי נשמת

הרה"ח ר' אברהם מרדכי ז"ל

ב"ר חיים ז"ל יחזביץ
נלב"ע י"ד תמוז תשנ"ד
ת. נ. צ. ב. ה.

לזכר עולם יהיה צדיק

הרה"ק דוד משה זי"ע
בן הרה"ק רבי אליעזר זאב זי"ע

מקדעטשניף
נלב"ע טו תמוז ומנ"כ ברחובות
ת. נ. צ. ב. ה.

לזכר עולם יהיה צדיק

אדונינו מורינו ורבינו

הגה"ק יצחק צבי משה זי"ע
בן רבינו אביגדור מוזס זצ"ל

מקראלי

נלב"ע ד' טבת תשעט

זכותו יגן עלינו ועכ"א

ת. נ. צ. ב. ה.

לעילוי נשמת

הרבנית בתיה חיה ע"ה

בת הרה"ק רבי מרדכי זצ"ל
נלב"ע י"ח תמוז תש"ע
ת. נ. צ. ב. ה.

לעילוי נשמת

הר"ר דוד משה בוקסבוים ז"ל

בהר"ר יואל יוסף הי"ו
נלב"ע יד תמוז ה'תשפג

ת. נ. צ. ב. ה.

לעילוי נשמת

הגה"צ משה וועבר זצוק"ל

בהרה"צ מרדכי זצ"ל
נלב"ע יב כסלו תשפא

ת. נ. צ. ב. ה.

